

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Indická republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

V roku 2022 sa z pohľadu nominálnej hodnoty HDP (3,1 mld. USD) India stala piatou najväčšou ekonomikou sveta hneď po USA, CN, JP a DE. Avšak z pohľadu vytvoreného HDP na obyvateľa (2 301 USD) sa India zaradila v roku 2022 až na 139. miesto. India totiž zároveň prekonalala Čínu ako najľudnatejšiu krajinu sveta. Z pohľadu rastu HDP je India najrýchlejšie rastúcou ekonomikou spomedzi krajín G20 a má predpoklady si tento trend udržať aj v nadchádzajúcich rokoch.

Infláciu v krajine sa podarilo udržať na úrovni 4,7 %. Priemerná nezamestnanosť sa mierne zvýšila na 8,3 %. Štátny dlh je sa podarilo medziročne znížiť na 83 % HDP, z toho viac ako 20 % je zahraničný dlh. Bežný účet platobnej bilancie je dlhodobo negatívny kvôli pasívnemu obchodnému saldu.

Hoci má indická ekonomika predpoklady pre dynamický hospodársky rast, je zaťažená radom štrukturálnych problémov (korupcia, chudoba, negramotnosť obyvateľstva, preludnenosť a rapídne zhoršujúci sa stav životného prostredia).

Fiskálny rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/23
Rast HDP	7,2 %	4,2 %	-7,23 %	7,9 %	7,1 %
Inflácia	3,9 %	3,7 %	6,6 %	5,3 %	4,7 %
Nezamestnanosť	5,3 %	5,3 %	12,6 %	8 %	8,3 %
Štátny dlh (% HDP)	70,4 %	74 %	89,6 %	87,8 %	83 %

(Zdroj: štatistický úrad IN)

Demograficky je India najľudnatejšia a zároveň najmladšia (polovica obyvateľstva má menej ako 25 rokov) svetový spotrebiteľský trh. Podľa odhadov WHO žije asi 700 miliónov Indov v chudobe avšak indická vláda tieto štatistiky odmietajú s odôvodnením, že univerzálne stanovené kritéria chudoby nie sú v Indii aplikovateľné a preto si vytvorili vlastnú metodiku. Na druhú stranu sa však indické úrady chvália, že zabezpečujú potravinové dávky pre až 800 mil. osôb.

Pre ilustráciu kúpyschopnosti na indickom trhu, podľa medzinárodných štatistík menej ako 800 tisíc Indov patrí do kategórie High Net-worth Individual (osoby s majetkom presahujúcim 1 mil. USD) navyše do kategórie Ultra High Net-worth Individual (s majetkom presahujúcim 30 mil. USD) sa radí len približne 12 000 občanov Indie. Potenciálna bohatá klientela tak v Indii predstavuje len 0,06 % populácie a „ultra bohatá“ klientela je mizivých 0,00009 % z 1,4 miliardovej populácie Indie.

Podľa **svetového rebríčku konkurencieschopnosti** sa India v roku 2022 umiestnila na 37. mieste spomedzi 140 monitorovaných krajín. Znamená to, že si India oproti roku 2020 polepšila o šesť priečky.

Ratingová agentúra **Moody's** ohodnotila Indiu známku Baa3 (najnižšia investičná známka) s pozitívnym výhľadom a podobne aj **Fitch** ako aj **Standard&Poor's** udelila Indii rating BBB s pozitívnym výhľadom. Aj napriek tomu, že ide o mierne zlepšenie, India je od roku 2020 ako cieľová krajina pre investorov v špekulatívnom/rizikovom pásme.

Uvedené agentúry vyčítajú Indii najmä nedostatky v prístupe k finančným zdrojom, korupciu, **prehnajú štátnu byrokráciu, vysoké daňové zaťaženie**, slabo rozvinutú infraštruktúru, reštriktívne pracovnoprávne prostredie, **vážne nedostatky v ochrane duševného vlastníctva** a najmä čoraz viac silnejúce **protektionistické sklony** (zavádzanie tarifných a netarifných bariér obchodu). Svoju rolu tiež zohráva vysoký štátny dlh, nevyspytatelná inflácia a vysoká

nezamestnanosť (oficiálne zdroje do štatistík zaraďujú len zamestnania na plný úväzok). India bola navyše zaradená na „watchlist“ kvôli podozreniu z manipulácie kurzu vlastnej meny (s cieľom zvýhodniť domácu produkciu a zahraničný obchod), čo v konečnom dôsledku nie je prekvapením vzhľadom na tvrdo presadzovanú politiku Make in India a Self Reliance.

Naopak vyššie uvedené agentúry vyzdvihujú početné ekonomické reformy, osobitne prijatie **zákona o bankrote, reforma bankového sektora** (čistenie „toxických“ úverov), **liberalizácia úverovej politiky** pre podnikateľov (odstraňovanie výnimiek a obmedzení), **podpora priamych zahraničných investícií** (FDI) a zefektívnenie udeľovania povolení pre investorov. Taktiež snahy o privatizáciu množstva štátom vlastnených spoločností a odvetví (obranný priemysel, uhoľné baníctvo, aerolinky...). India za uplynulé obdobie nahromadila devízové rezervy, ktoré sa pohybujú v rozmedzí od 570 do 650 mld. USD. India sa tak umiestnila na 4. mieste v svetovom rebríčku krajín s najväčšími devízovými rezervami.

Od mája 2017 v súvislosti so **zjednotenou daňou za tovary a služby** (Goods and Services Tax – GST) existujú v Indii 4 daňové pásma pre tovary a služby platné na celom území krajiny. Tieto boli následne niekoľko krát revidované v prospech v Indii vyrobených výrobkov berúc do úvahy demografické zloženie obyvateľstva a jeho potreby.

Najväčšou prekážkou ekonomického rozvoja krajiny bola vždy pomalá implementácia infraštruktúrnych projektov, čo súvisí so zadlžením bankového sektora a nepružným systémom poskytovania úverov na uskutočnenie veľkých investičných projektov. Od roku 2022 sa však infraštruktúrne projekty tešia masívnemu financovaniu a v súčasnosti sa v Indii buduje najviac diaľnic na svete. Vynakladajú sa tiež veľké prostriedky na modernizáciu železníc, rozširujú sa existujúce a budujú sa nové letiská (budúce najväčšie letisko na svete sa momentálne stavia pri Dillí), rozširujú sa nákladné terminály v kľúčových prístavoch v Mumbai, Chennai, Kalkate a Gujaráte.

Lokálna mena je Indická rupia (INR), výmenný kurz:

Máj 2023: 1 EUR = 88,8 INR
1 USD = 82,8 INR

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Služby: Sú motorom rastu indickej ekonomiky s podielom 66 %. V roku 2022 India exportovala služby v rekordnej hodnote približne 322,7 mld. USD. Sem smeruje najväčší objem zahraničných investícií (Google, Amazon, TCS, Infosys...).

Automobilový priemysel: je jedným z kľúčových odvetví indického priemyslu, ktorý produkuje až 7,1 % indického HDP a až 49 % priemyselnej produkcie. India je momentálne 4. najväčším svetovým producentom vozidiel. India v priemere každoročne vyrába takmer 4 milióny vozidiel (berúc do úvahy, autá, motorky, trojkolky, mikrobusesy a autobusy). Najväčšie spoločnosti pôsobiace v automobilovom priemysle v Indii sú: TATA Motors Group, Maruti-Suzuki, Mahindra, Hyundai, Toyota Motor Corp., Hero MotoCorp Ltd. a Bajaj Auto Ltd.

Oceliarsky priemysel: India bola v roku 2022 po Číne 2. najväčším producentom ocele na svete s rekordným objemom až 125,3 mil. ton ocele. India sa podieľa 7 % na svetovej produkcii ocele avšak takmer všetka sa spotrebuje v krajine. Kým produkcia vo väčšine krajín klesala, Indická produkcia ako v jednej z mála krajín medziročne o takmer 6 %. Indická vláda sa zároveň usiluje o ďalší rozvoj oceliarskeho priemyslu krajiny prostredníctvom „National Steel Policy“ z roku 2017, podľa ktorej plánujú do roku 2030 navýšiť ročné kapacity produkcie ocele na 300 mil. ton bez ohľadu na snahu G20 znížiť objemy svetovej produkcie.

Výroba cementu a výstavba infraštruktúry: India je po Číne aj druhým najväčším výrobcom cementu na svete s ročnou produkciou 356 mil. ton. Produkcii dominuje top 20 firiem, ktoré pokrývajú až 70 % celkovej produkcie cementu v Indii. Trh s cementom by mal podľa očakávaní rásť ročným tempom okolo 9 %. Najväčším motorom dopytu je výstavba bytov (67 % produkcie), nasleduje infraštruktúra (13 % produkcie), komerčné (11 % produkcie) a priemyselné stavebníctvo (9 % produkcie). Hodnota indického cementového priemyslu sa odhaduje na 2,8 mld. USD.

Start-upy: V roku 2022 došlo k oživeniu ekosystému start-upov. Kým počas pandémie zhruba dve tretiny start-upov v krajine pozastavilo alebo úplne ukončilo svoju činnosť, ku koncu roka 2022 bolo v Indii registrovaných rekordných 86 713 start-upov. Hlavnými centrami sú Bangalore a Hyderabad.

Textilný a odevný priemysel: je vôbec najstarším tradičným odvetvím v Indii, ktoré v súčasnosti reprezentuje 7 % celkovej indickej priemyselnej produkcie a prispieva 5 % k tvorbe HDP IN. Podiel tohto odvetvia na celkovom indickom exporte síce klesá, avšak stále tvorí takmer 15 % celkového exportu. Textilný a odevný priemysel zamestnáva 45 mil. ľudí priamo a 60 mil. nepriamo. Od roku 2013 klesá aj výroba surovej bavlny. V produkcii bavlny si India už niekoľko rokov udržiava 2. miesto hneď za Čínou.

Spracovanie drahých kovov a drahokamov: proexportne orientované odvetvie, ktoré má 12 % podiel na celkovom indickom vývoze a tvorí 7 % HDP krajiny. Toto odvetvie zamestnáva v Indii viac ako 5 miliónov ľudí. V súčasnosti už indické rodinné firmy ovládajú centrum medzinárodného obchodu s briliantmi v Antverpách. IN je zároveň najväčším spotrebiteľským trhom šperkov a drahých kovov – 29 % svetového dopytu.

Elektrotechnický priemysel a informačné technológie: odvetvie prispieva najviac k nárastu v kategórii exportu služieb (Business Proces Outsourcing - BPO) a podieľa sa na tretine vývozu krajiny. India sa aj vďaka pomerne rozšírenému používaniu anglického jazyka a nízkym nákladom stala najvyužívanejšou krajinou v oblasti outsourcingu služieb na svete. Hlavným prínosom tohto odvetvia pre indické hospodárstvo je vytváranie nových pracovných miest. Čo sa týka samotného elektrotechnického priemyslu, na tvorbe HDP Indie sa podieľa až 8,1 %. Napríklad v Indii sa ročne vyrobí asi 200 miliónov smartfónov a medzi najväčších producentov patria značky ako Xiaomi, Apple, Samsung, Oppo, OnePlus.

Farmaceutický priemysel: India je považovaná za jedného z najdôležitejších svetových výrobcov liekov. India pokrýva až 50 % celkovej svetovej spotreby vakcín a je zároveň najväčším výrobcom generík na svete (20 % svetovej produkcie). Až 40 % všetkých generík používaných v USA majú pôvod z Indie a až 25 % všetkých liekov v UK sú z Indie. V uplynulom roku zaznamenalo toto odvetvie rast takmer 10 %. Ide to jedno z najmodernejších indických odvetví a má veľký vedecký a výskumný potenciál.

Polnohospodárstvo je dominantným sektorom indického hospodárstva. Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP v roku 2022 bol 20 % a v súčasnosti zamestnáva až 41,5 % indického obyvateľstva. India je v súčasnosti potravinovo sebestačná, aj keď hektárová výnosnosť je v porovnaní s medzinárodnými štandardmi veľmi nízka. To je tiež podmienené prehnanou nadprodukciou v niektorých štátoch ako napríklad Punjab, či Haryana na úkor iných.

India je najväčším producentom mlieka, juty a strukovín na svete a na druhom mieste v počte chovu hovädzieho dobytku. Je druhým najväčším producentom ryže, obilia, cukrovej trstiny, bavlny ako aj ovocia a zeleniny. Ryža zohráva kľúčové postavenie. India je najväčší svetový producent a zároveň aj spotrebiteľ čaju. Pestuje sa tu 27 % z celkového množstva čaju na svete a predstavuje 13 % svetového obchodu s čajom, pričom štvrtina sa exportuje. Káva sa podieľa na svetovom obchode vo výške 4 %. Ide o špeciálne druhy silnej kávy (najmä robusty), ktorá má dobré postavenie na medzinárodných trhoch. India je tretí najväčší producent a štvrtý najväčší spotrebiteľ kaučuku na svete. India je najväčší producent a zároveň aj najväčší spotrebiteľ alkoholu na svete.

Energetika: IN je tretí najväčší producent a druhý najväčší spotrebiteľ elektrickej energie na svete. Indický energetický sektor má kapacitu produkcie elektrickej energie až 408 GW (medziročne pribudlo 13GW). Z toho až 42,3 % spotrebováva priemysel, 19,1 % poľnohospodárska výroba a len 6,3 % spotrebovávajú domácnosti. Straty pri prenose elektriny sú v Indii až 21,42 %. Z toho dôvodu tiež indická vláda stále investuje do budovania a modernizácie prenosovej sústavy. Aj napriek tvrdenia Indie o 51 % podiele inštalovaných kapacít obnoviteľných zdrojov energie, v súčasnosti je až 80 % všetkej elektriny v Indii vyrobenej v tepelných elektrárnach na spaľovanie fosílnych palív, 4 % pripadajú na vodné elektrárne, necelé 3 % na obnoviteľné zdroje energie a len 1 % na atómové elektrárne.

Indická vláda sa v rámci svojho energetického plánu do roku 2030 usiluje o postupný prechod na „zelené zdroje energie“. Tento plán však naráža hneď na niekoľko problémov ako je prehnaná byrokracia a neochota miestnych vlád implementovať projekty. Taktiež nedávne dodatočné ciele na import solárnych panelov z Číny, ktoré v skutočnosti predstavujú až 90 % všetkých solárnych panelov inštalovaných v Indii ako aj 20 % cieľ na import všetkých solárnych panelov. India pritom nemá dostatočnú domácu produkciu.

V kontraste s tvrdeniami o prechode na zelené zdroje energie, Indická vláda taktiež spustila plán revitalizácie uhoľného baníctva, súčasťou ktorého je liberalizácia sektora, postupná privatizácia a otváranie nových ložísk. V tejto súvislosti boli vyhradené prostriedky na budovanie, prípadne modernizáciu existujúcej infraštruktúry. Krajina má ambíciu stať sa nielen najväčším spotrebiteľom uhlia v regióne, ale aj najväčším producentom a exportérom.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

India je členom OSN, WTO, MMF, G20, Združenia krajín južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu (SAARC), Svetovej banky (WB), Ázijskej rozvojovej banky (ADB), Indian Ocean Rim Association for Regional Cooperation, Colombo Plan, je zakladajúcim členom zoskupenia SAPTA, voči ASEAN-u získala v roku 1995 štatút „full dialogue partner.“ India aktívne pôsobí aj v rámci spoločenstva BRICS (Čína, JAR, Rusko, Brazília, India). V roku 2017 India získala plné členstvo v Šanghajskej organizácii spolupráce (Shanghai Cooperation Organisation).

India je spolu s Francúzskom iniciátorom založenia „International Solar Alliance“ – ISA, organizácie, pod hlavičkou OSN. Cieľom organizácie je spoločne rozvíjať a presadzovať solárnu energetiku. EÚ v roku 2020 nadobudla v ISA status pozorovateľa.

India má uzatvorené **dohody o voľnom obchode** so štátmi SAARC (Afganistan, Pakistan, India, Nepál, Bhután, Bangladéš, Srí Lanka a Maldivy), (SAPTA, SAFTA-neratifikovaná), ASEAN (AFTA), Južnou Kóreou (CEPA), Japonskom (CEPA), Thajskom (nad rámec AFTA), Malajziou (CEPA, nad rámec AFTA), Srí Lankou (FTA, mimo SAFTA), Singapurom (CECA), Nepálom (bilaterálna obchodná dohoda mimo SAFTA), Čile (PTA), a medzi najnovšie podpísané dohody o voľnom obchode patria dohody s Mauríciom, SAE a Austráliou.

India má otvorené rokovania o dohode o voľnom obchode (FTA) s Kanadou, UK a USA. V roku 2020 IN odmietla podpísať najväčšiu FTA – RCEP.

S EÚ boli rokovania o FTA zamrznuté od roku 2013. 08.05.2021 počas summitu EU27-IN sa dohodlo obnovenie rokovaní o FTA o ochrane zahraničných investícií a dohode o chránenom označení pôvodu. Doposiaľ prebehlo 5 kôl rokovaní, avšak skoré uzavretie dohody je zatiaľ ťažko predpokladať.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

---

a) Podnikateľská legislatíva

Ekonomická politika vlády, sa zameriava na podporu sebestačnosti indických firiem ako aj podporu ich spolupráce so zahraničným investičným kapitálom. Tomuto cieľu sa podriaďujú iniciatívy vlády zamerané na rôzne oblasti ekonomiky – [Make in India](#), [Digital India](#), [Skill India](#), [Startup India](#). V roku 2021 doplnila túto politiku stratégia „Self Reliance“.

Cieľom uvedených iniciatív je prilákanie PZI aby sa tak zvyšovala zamestnanosť v krajine a zároveň aby sa vyrovnávalo obchodné saldo. V roku 2016 došlo k otvoreniu v podstate všetkých oblastí ekonomiky pre vstup zahraničného kapitálu. Tento krok súvisí predovšetkým s protekcionistickými tendenciami krajiny ohľadom importu zahraničného tovaru. India v nadväznosti na politiku „Make in India“ a „Self Reliance“ uvažuje mnohé tarifné a netarifné obchodné bariéry s cieľom ochrany vlastných producentov a podnikateľov.

Väčšina týchto opatrení sú v rozpore s pravidlami WTO a z tohto dôvodu je v súčasnosti na pôde WTO proti Indii podaných až 34 podnetov a v ďalších 167 prípadoch India vystupuje ako tretia strana. India je po USA, EÚ a Číne štvrtou najproblematickejšou krajinou z pohľadu vznesených sporov.

V nadväznosti na uvedené možno očakávať čoraz väčší tlak na importérov ale aj investorov do Indie prostredníctvom zavádzania stále nových tarifných aj netarifných bariér, obmedzení a byrokracie s cieľom prinútiť zahraničné firmy pokrývať indický trh výrobou v krajine výhradne s použitím dodávok z Indie. Zároveň možno od Indie očakávať, že bude vyvíjať tlak na ostatné krajiny aby do nich mohla posilňovať svoj export.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Zahraničný obchod a podnikateľské prostredie zastrešuje na centrálnej úrovni Ministerstvo pre priemysel a obchod Indie ([Ministry for Commerce and Industry](#)).

Vláda postupne digitalizuje a centralizuje informačný systém pre domácich aj zahraničných podnikateľov, najviac je to viditeľné na internetových portáloch samotnej centrálnej vlády ([india.gov.in](#)) ako aj webových portáloch jednotlivých štátov alebo portálu centrálnej vlády zameraného priamo na zahraničných investorov ([Invest India](#)).

Najaktuálnejším príkladom digitalizácie informačného systému je digitalizácia colného systému, ktorá sa stala plne aktívnou začiatkom roka 2020. Vďaka tomuto opatreniu sa zjednodušil, urýchlil a zjednotil celý colný proces. Navyše sa tak prakticky eliminuje riziko korupcie, ktoré je v Indii pretrvávajúcim problémom. Každý importér/exportér sa musí registrovať na portáli ICEGATE (<https://www.icegate.gov.in/>), na základe ktorej mu bude vygenerované identifikačné číslo – UIN. Prostredníctvom tohto portálu bude následne nahrávať všetky potrebné dokumenty ku každej colnej deklarácii elektronicky bez potreby doručenia fyzických kópií.

Rozsiahle reformy sa zamerali na daňový systém, pozemkový zákon, rozvoj dopravnej a energetickej infraštruktúry, budovanie špeciálnych ekonomických zón a inteligentných miest ([Smart Cities Mission](#)). Schéma SCM sleduje trend rapidnej urbanizácie (do roku 2030 má až 40 % obyvateľstva žiť v mestách) pričom realizuje viac ako 100 pilotných infraštruktúrnych projektov miest na princípoch udržateľného rozvoja.

c) Verejné obstarávanie

V Indii je všetka legislatíva, predpisy a postupy centralizovaná do jedného webového sídla: **Centrálny portál verejného obstarávania** ([Central Public Procurement Portal](#)). Tu môže podnikateľ získať všetky informácie o prebiehajúcich tendroch na území celej Indie a taktiež sa cez portál môže do tendra prihlásiť a zúčastniť sa tendrového konania. Vždy treba rátať s povinnou požiadavkou zloženia zálohy (zvyčajne určité percento hodnoty obstarávania, ktoré je špecifikované v zadaní).

Pre účasť v tendroch sa odporúča využívať služby miestnych agentov, ktorí sa vyznajú v procese a problematike a poznajú miestne špecifiká.

d) Zmluvná základňa

Slovenská republika má s Indiou vybudovanú pomerne rozsiahlu zmluvnú základňu – 21 bilaterálnych zmlúv. SR sa dlhodobo snaží o revíziu zmluvnej základne (*12 zmlúv uzatvorených medzi Indiou a bývalým Československom*) iniciované SR (11/2015). Najvýznamnejším bilaterálnymi právnymi dokumentmi dohodnutými po roku 1993 sú dohoda o ekonomickej spolupráci (2004) a zmluva o podpore a vzájomnej ochrane investícií (2006, táto však bola vypovedaná jednostranne indickou vládou v roku 2016 v rámci celoplošnej indickej iniciatívy voči bilaterálnym partnerom v EÚ a aj iných krajinách. ZÚ SR v Dillí v tejto veci neustále urguje indickú stranu.

Aktuálne dokumenty zahŕňajú Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom obchodu a priemyslu Indie, MoU medzi Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a Bureau of Indian Standards (7/2015), MoU o spolupráci MDVRR SR s Ministerstvom železníc Indie zamerané na rozvoj technologickej spolupráce (8/2015), Dohoda o kultúrnej spolupráci medzi MK SR a MK IN. MDVRR SR v marci 2016 súhlasilo s návrhom indickej strany na doplnenie bilaterálnej dohody o leteckých dopravných službách (z r. 1996) v oblasti liberalizácie prístupu na trh o 4 klauzuly v zmysle horizontálnej dohody EÚ - India (2008). Indická strana v nadväznosti na iniciatívu SR v roku 2015 potvrdila platnosť bilaterálnej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia (z r. 1987) so spätnou platnosťou, čo prispelo k nárastu vývozu SR.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

---

a) Priame zahraničné investície:

Najväčším investorom v Indii sú členské štáty EÚ, ktoré kumulatívne investovali v Indii viac ako 100 mld. EUR. Aktuálne je v Indii evidovaných viac ako 6 000 spoločností, ktoré majú väzby na PZI z krajín EÚ a spolu vytvorili viac ako 8,5 mil. priamych aj nepriamych pracovných miest. Spomedzi EÚ sú najväčšími investormi Holandsko, Francúzsko, Cyprus a Nemecko.

Za fiškálny rok 2022/23 IN prilákala rekordný objem zahraničných investícií vo výške 84,8 mld. USD. V uvedenom období bol najväčší prílev zahraničných investícií zo Singapuru (13,1 mld. USD – najmä spoločnosti s čínskym kapitálom ako napríklad Xiaomi), na druhom mieste bolo v minulom roku USA (5 mld. USD – podstatnú časť tvorí Amazon), Maurícius (4,7 mld. USD – spoločnosti z rôznych krajín sveta so sídlom na Mauríciu kvôli daňovému ráju) a SAE (3,1 mld. USD – v nadväznosti na uzavretú dohodu o voľnom obchode).

V rámci reformy na podporu vstupu **priamych zahraničných investícií (PZI)** vláda pre zahraničných investorov liberalizovala sektory železničnej infraštruktúry a zdravotných prístrojov (do výšky 100 %), ako aj ďalšie sektory vrátane leteckého priemyslu (100 %), stavebníctva (49 %), bankovníctva (74 %), obranného priemyslu (74 %), TV a vysielanie (100 %). V roku 2016 vláda oznámila 100 % liberalizáciu vo väčšine segmentov obranného priemyslu, civilného letectva a farmaceutického priemyslu. V obrannom priemysle navyše v máji 2020 bolo umožnené získať zahraničnému investorovi v spoločnom podniku s indickým partnerom kontrolný podiel až 74 %. Úplnú liberalizáciu čaká postupne aj uhoľné baníctvo, pričom vláda už teraz spúšťa desiatky verejných obstarávaní.

Jedným z aspektov „Make in India“ sú neprimerané colné sadzby, ktoré robia väčšinu importovaných tovarov konkurencie neschopnými, preto vo veľa prípadoch je výhodnejšie založiť si firmu v Indii a tu vyrábať pre miestny trh. Najviac investícií v uplynulom roku smerovalo do IT sektora (14,5 mld. USD) služieb (7,1 mld. USD), automobilového priemyslu (7 mld. USD), obchodu (4,5 mld. USD) a výstavby (3,2 mld. USD).

b) Energetická politika krajiny

Indická vláda považuje energetickú bezpečnosť a sebestačnosť za hlavnú strategickú prioritu. Má ambíciu stať sa lídrom v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a globálnym lídrom v znižovaní emisií z výroby energie tradičnými spôsobmi. Táto ambícia sa však za posledné obdobie ukazuje nerealistická pri stále rastúcom množstve produkcie elektriny v tepelných elektrárnach na spaľovanie fosílnych palív. Najväčšie investície smerujú do budovania energetickej infraštruktúry (elektrifikácia vidieka).

Ústrednými orgánmi pre oblasť energetiky sú ministerstvo energetiky ([Ministry of Power](#)), ministerstvo pre obnoviteľnú energiu ([Ministry of New and Renewable Energy](#)) a Úrad pre atómovú energiu ([Department of Atomic Energy](#)). Silnejúce postavenie má aj medzinárodná organizácia, ktorá má sídlo v Dillí – ISA (<https://isolaralliance.org/>).

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Najväčšie investície do výskumu (vrátane vládnych investícií) smerujú do **poľnohospodárstva, zdravotníctva, výskumu vesmíru a jadrovej energetiky**. (Podrobnejšie informácie k vede, výskumu a inováciám, ako aj k ekonomickým súvislostiam nájdete na stránkach vedomostného trustu India Brand Equity Formation - [IBEF](#), garantami sú indická vláda cez ministerstvo obchodu a priemyslu).

Spolupráca Indie a SR v oblasti **vedy a výskumu** sa opiera o dohodu podpísanú v r. 1996 medzi SAV a Indickou akadémiou vied ([IASc](#)) v rámci ktorej prebiehajú výmeny vedeckých a výskumných pracovníkov. SAV Košice (Ústav experimentálnej fyziky) v rámci multilaterálnej oblasti tiež spolupracuje s indickými partnermi na experimentoch CERN. Od r. 2009 existuje spoločný výbor pre vedu a techniku.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

---

a) Dovozy a vývozy režim, obchodná prax

Riadenie zahraničného obchodu a podmienky obchodovania s Indiou sa riadia dokumentom Zahranično-obchodná politika Indie (Foreign Trade Policy), ktorá sa vydáva na obdobie piatich rokov (nová zahranično-obchodná politika by mala byť zverejnená v druhej polovici tohto roka). Spolu s týmto dokumentom je vydávaná aj tzv. Príručka postupov (Handbook of Procedures), ktorá je sprevádzajúcim dokumentom. Garantom je Ministerstvo obchodu a priemyslu Indie a výkonným orgánom je Directorate General for Foreign Trade (DGFT).

Proexportné programy patria do pôsobnosti [Export-Import Bank of India](#). Na samotných obchodných operáciách môžu participovať aj ostatné bankové a finančné inštitúcie. Medzi najvýznamnejšie z nich patria:

- Reserve Bank of India ([RBI](#)) – centrálna banka, dohliada na stabilitu meny a kontroluje komerčné banky
- State Bank of India ([SBI](#)) – najväčšia štátom vlastnená obchodná banka. Na indickom trhu pôsobia desiatky komerčných bánk a všetky sú dostupné online.

Pre podnikateľov z EÚ je dobrou správou otvorenie regionálnej pobočky Európskej investičnej banky ([EIB](#)) pre Južnú Áziu v Dillí (v máji 2017). Príchod EIB do Indie je výsledkom intenzívnej snahy [Delegatúry EÚ](#) posilniť investičné možnosti európskych podnikateľov. Projekty financované EIB sa zameriavajú na všetky riešenia, ktoré znížia emisie oxidov do ovzdušia (tzn. aj riešenia v hromadnej doprave – metro, elektrifikované vlaky) ako aj projekty na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov (napr. solárne elektrárne a všetky „zelené technológie“). Pre Indiu má EIB vyčlenený ročný rozpočet vyše 1 mld. EUR. Potenciálny investor môže byť **aj menšia firma** zapojená ako subdodávateľ do väčšieho projektu. Ako rámcový podporný orgán EÚ slúži aj novozaložená „Európska obchodná komora“ (EBRI).

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Zahraničný obchod Indie vo fiškálnom roku 2022/23 zaznamenal 1 662,4 mld. USD. Export dosiahol 770,2 mld. USD, čo predstavuje oproti roku 2021 medziročný nárast o 13,84 %. Import zaznamenal 892,2 mld. USD, čo predstavuje oproti roku 2021 nárast o 17,38 %. Zahraničný obchod Indie vykazuje od roku 1980 pasívne saldo, ktoré vo fiškálnom roku 2022/23 predstavovalo -122 mld. USD.

V zahraničnom obchode má IN protekcionistické sklony. V rámci politik „Make in India“ a „Self Reliance“ zavádza stále nové tarifné a netarifné bariéry s cieľom eliminovať import a nahrádzať ho domácou produkciou. Zavádzané sú tiež rôzne dotačné schémy, ktoré sú často v rozpore s pravidlami WTO.

Tvrde sledovanie národného záujmu je dôvod, prečo sa India javí skôr ako nespoľahlivý partner najmä v ťažkých časoch. To sa ukázalo už počas pandémie keď India sľubovala nahradiť Čínu ako dodávateľa medicínskeho materiálu, avšak následne jeho import zakázala, čím zapríčinila jeho nedostatok na trhu. Podobne naposledy, keď sa India ponúkla „vyplniť medzeru“ po obilí, ktorá vznikla v dôsledku Ruskej invázie na Ukrajinu a len dva dni na to indická vláda zakázala export obilia, čím zapríčinila prudký rast jeho cien.

Napokon India sa otvorene snaží profitovať z oboch strán konfliktu na Ukrajine, keď na jednej strane nakupuje rekordné objemy ruskej ropy za zvýhodnené ceny, ktorú následne predáva do Európy a na strane druhej sa usiluje nahrádzať vákuum v medzinárodnom obchode, ktoré vzniklo v dôsledku sankcií na Ruské spoločnosti.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Hlavné importné komodity: ropa, oleje, chemické produkty, drahé kamene, perly, kovy a mince, farmaceutiká, strojárenské výrobky, jadrové zariadenia a ohrievacie telesá, organické chemikálie, elektrické zariadenia, automobily, výrobky zo železa a ocele.

Hlavné exportné komodity: ropné deriváty, oleje, chemické produkty, zdravotnícke zariadenia a zdravotnícky materiál, drahé kamene, perly, kovy a mince, Ryža, motorové vozidlá, autosúčiastky, výrobky z železa a ocele.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Najväčší importéri z Indie sú: USA (71,4 mld. USD), SAE (28,8 mld. USD), Holandsko (18,5 mld. USD), Čína (13,6 mld. USD), Singapur (11 mld. USD), Spojené Kráľovstvo (10,3 mld. USD).

Najväčší exportéri do Indie boli v uplynulom roku: Čína (90,7 mld. USD), SAE (48,9 mld. USD), USA (46,8 mld. USD), Rusko (41,6 mld. USD), Saudská Arábia (38,6 mld. USD), Irak (31,5 mld. USD), Indonézia (26,9 mld. USD).

Najväčší obchodní partneri IN v uplynulom roku boli: USA, Čína, SAE, Saudská Arábia a Rusko.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

v mil. EUR	2018	2019	2020	2021	2022
Vývoz SR	72,7	100,5	85,2	140	153,8
Dovoz SR	272,1	276,3	272,9	355	558,2
Obrat	344,8	376,8	358,1	495	712
Saldo	-199,4	-175,8	-187	-215	-404,4

Zdroj: ŠÚ SR

India je 31. najväčším svetovým a 7. najväčším ázijským obchodným partnerom Slovenskej republiky. V roku 2022 slovensko-indická obchodná výmena dosiahla rekordnú hodnotu 712 mil. EUR. SR-IN bilaterálny obchod sa za posledných 5 rokov viac ako zdvojnásobil. SR pravidelne zaznamenáva v bilaterálnom obchode s Indiou výrazné negatívne obchodné saldo.

Medzi najväčšie položky slovenského exportu patria tovary strojárskemu priemyslu (najmä zariadenia, obrábacie stroje, kotly), automobilového priemyslu (najmä osobné vozidlá a súčiastky) a elektrotechnického priemyslu (napríklad meracie zariadenia, obrazovky a pod.).

Medzi najväčšie položky indického exportu patria tovary odevného a textilného priemyslu, ktorý predstavuje zhruba štvrtinu celkového indického exportu do SR, na druhom mieste je strojársky priemysel a na treťom mieste je automobilový priemysel (najmä komponenty).

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

---

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Indickí obchodní partneri sú tvrdí obchodníci, aj keď navonok veľmi priateľskí a srdeční. Často mávajú problémy s disciplínou. Zvyknú sa odvolávať na rodinné väzby a známych na najvyšších miestach. Ich prísluby treba brať samozrejme s rezervou a prvé kontakty odporúčame nechať **preveriť prostredníctvom** Zastupiteľského úradu SR v Dillí (www.mzv.sk/web/dilli/obchod_a_investicie). Často sa tiež stáva, že keď si indický partner nevie rady s nejakou zákazkou alebo vznikne problém (reklamácie, platba, colné konanie...) tak sa úplne odmlčí a nereaguje na telefonáty ani email. Vzhľadom na uvedené odporúčame aby ste sa vždy uistili, že všetka dokumentácia spojená s Vaším kontraktom je v úplnom poriadku a Váš indický partner je naozaj spoľahlivý.

Vzhľadom na teritoriálne, demografické, politické a ekonomické podmienky v krajine ako aj nestabilita podnikateľského prostredia, tarifné a netarifné bariéry neočakávane zavádzané vládou je pre slovenských podnikateľov pomerne náročné presadiť sa na Indickom trhu. Zahraničné podnikateľské subjekty preto v Indii preferujú formu založenia „joint venture“ v rámci ktorého vystupujú ako **spoluinvestori**, resp. **dodávatelia technológií**.

Taktiež odporúčame biznis plán konzultovať s Eximbankou SR (www.eximbanka.sk), ktorá je špecializovanou štátnou inštitúciou na posudzovanie investičného rizika so znalosťou bankových partnerov na indickom trhu.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

V nadväznosti na závery 11. zasadnutia zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi SR a Indiou boli definované ako potenciálne oblasti spolupráce: **výskum a vývoj, obranný priemysel, poľnohospodárska technika, vodný manažment, cestovný ruch, ťažký strojársky priemysel, chemický a petrochemický priemysel**. Ďalej spolupráca v oblasti transferu technológií a v oblasti MSP.

Taktiež sa odporúča zväziť investície **do oblastí s vysokou pridanou hodnotou, výroba energie z obnoviteľných zdrojov** (najmä solárna energetika), **vodný manažment** (predovšetkým čistiarne odpadovej a úžitkovej vody), biotechnológie, projekty v oblasti **elektromobility a alternatívnych palív**.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Vzhľadom na teritoriálne, demografické, politické a ekonomické podmienky v krajine ako aj nestabilita podnikateľského prostredia, tarifné a netarifné bariéry neočakávane zavádzané vládou je pre slovenských podnikateľov pomerne náročné presadiť sa na Indickom trhu. Zahraničné podnikateľské subjekty preto v Indii preferujú formu založenia „joint venture“ v rámci ktorého vystupujú ako **spoluinvestori**, resp. **dodávatelia technológií**.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Ministerstvo financií Indickej republiky <https://finmin.nic.in>

Ministerstvo obchodu a priemyslu Indickej republiky <https://www.commerce.gov.in>

India Brand Equity Foundation <https://www.ibef.org> – portál založený Ministerstvom obchodu a priemyslu s prehľadnými informáciami o indickej ekonomike a podnikateľskom prostredí. Portál je zameraný aj na propagáciu iniciatívy Make in India s odkazmi na relevantné inštitúcie.

Invest India <https://www.investindia.gov.in> – portál určený ako prvý kontaktný bod pre zahraničných investorov. Poskytuje komplexné poradenstvo a spracovanie dokumentácie. Zriaďovateľom je Ministerstvo obchodu a priemyslu Indie.

EBG Federation <https://www.ebgindia.com> – združenie európskych firiem pôsobiacich v Indii pôsobí pod patronátom [Delegatúry EÚ v Dillí](#). Indická centrálna vláda pravidelne pozýva členov EBG na pripomienkovanie zákonov s dosahom na podnikateľské prostredie.

Federácia Indických obchodných a priemyselných komôr FICCI <https://ficci.in> – je štátna organizácia, ktorá zastrešuje obchodné a priemyselné komory zo všetkých štátov Indie. Má viac ako 250 000 členov.

Konfederácia indického priemyslu CII <https://www.cii.in> – štátna organizácia, ktorá združuje najväčšie priemyselné firmy v krajine.

PHD Chamber <https://www.phdcci.in> – tretia najväčšia obchodno-priemyselná komora v Indii. Nie je štátnou organizáciou, ale vedenie si volia predstavitelia členských firiem.

AssoCham <https://assochem.org> – nezisková organizácia združujúca viac ako 400 obchodných komôr s viac ako 450 000 členmi.

Všetky indické pro-exportne orientované spoločnosti navyše združuje **Federácia indických exportných organizácií FIEO** <https://www.fieo.org>.

Dátum: 31. máj 2023